

POLITIEKE VRAGEN GEMEENTERAAD CONFORM ART. 7.1 REGLEMENT VAN ORDE

Onderwerp : **Leges** (DOSSIER n.a.v. afwijking van de Nota tarieven)

Naam gemeenteraadsfractie : **Onafhankelijk Hollands Kroon**

Datum : **19 April 2021**

Volgnummer : **PV 2119**

Naar aanleiding van eerdere politieke vragen van GroenLinks heeft de fractie van Onafhankelijk Hollands Kroon nog een aantal aanvullende vragen over de leges. Het is onze fractie niet geheel duidelijk hoe de legeskorting tot stand gekomen zijn, wie het initiatief ertoe genomen heeft en wat de mogelijke consequenties zijn. Omdat het lijkt dat het alleen geldt voor repeterende werkzaamheden, heeft OHK ook enige vragen inzake leges van het windmolenpark Wieringermeer. Maar eerst een aantal vragen over de aangepaste leges bij de datacenters. De korting op de leges gaat om een afschrijving van enkele miljoenen. De fractie van OHK kan zich voorstellen dat dit op lange termijn gevolgen kan hebben voor de inwoners. Als door de gegeven kortingen het geld niet binnenkomt kunnen wij ons voorstellen dat dit negatieve gevolgen heeft voor bijvoorbeeld de OZB.

Dat betekent dat alle inwoners gaan meebetalen aan de gegeven korting aan datacenters.

Door deze handelswijze lijkt het er in eerste instantie op dat het college geen blijk geeft van goed rentmeesterschap.

Daarom de volgende vragen.

Vraag 1 : Heeft de wethouder de leges korting alleen afgegeven of heeft hij dit namens het college gedaan?

Vraag 2 : Waarom heeft het college dit niet vooraf met de audit commissie besproken en aan de raad voorgelegd, gezien de maatschappelijke gevoeligheid van deze kwestie?

Vraag 3 : Is er sprake van meerdere vergunningsaanvragen of is er sprake van één vergunningsaanvraag waarover de korting wordt toegepast?

Vraag 4 : Zijn er vaker kortingen toegepast in vergelijkbare of andere situaties?

Vraag 5 : Kunnen andere bedrijven of particulieren ook een beroep doen op deze kortingsclausule?

Vraag 6 : Is er vooraf onderzoek gedaan naar vergelijkbare zaken in andere gemeentes?

Vraag 7 : Zijn er vooraf mensen geraadpleegd? Zo ja wie?

Vraag 8 : Werkt afwijken van een gemeentelijke regeling met kortingen belangenverstrengeling niet in de hand? En staat hiermee het gelijkheidsprincipe niet ter discussie?

Vraag 9 : Hoe is de berekening gegaan die geleid heeft tot de percentage korting tot stand gekomen?

Vraag 10 : Had de korting niet toegepast hoeven worden als er vooraf beter berekend was wat de kosten zouden zijn?

Vraag 11 : Hoe kan het dat het college niet heeft voorzien dat de leges boven maximum zouden uitkomen? Waardoor wordt het maximum bepaald met welke criteria?

Wethouder Theo Groot beweerde destijds in een krantenartikel dat datacenters en het Windpark Wieringermeer bijna een miljoen euro aan OZB inkomsten zouden opleveren. Dit triggerde onze fractie van Onafhankelijk Hollands Kroon enorm.

Daarom zijn we, in verband met onze controlerende en kaderstellende taak die we hebben als raadsleden, op zoek gegaan naar de onderbouwing van deze cijfers. In het rapport MKBA van het windplan Wieringermeer staat gedetailleerd wat het plan van het Windpark Wieringermeer oplevert voor Hollands Kroon. We beseffen ons terdege dat in het rapport enige aannames gedaan kunnen zijn, maar desondanks geeft het een helder beeld.

In het rapport lezen we dat de legesopbrengsten 4,3 miljoen zijn. Dit bedrag is gebaseerd op 1,42 % van de bouwkosten.

Vraag 12 : Een vraag die daar uit voort komt is of er inzake het Windpark Wieringermeer ook een korting is gegeven op de leges?

Vraag 13 : Zo ja, kunt u inzichtelijk maken wat deze kortingen zijn geweest? Zo nee, waarom zijn er voor dit project geen kortingen gegeven?

Vraag 14 : Wat was de totale opbrengst geweest voor onze gemeente van de leges voor het Windpark Wieringermeer?

In het rapport wordt de WOZ geprognosticeerd op 0,1603 % ter waarde van 0.4 miljoen. In het rapport staat tevens te lezen: "Hoewel de OZB in principe een gemeentelijke heffing is, komt een deel bij het Rijk terecht.

Dit komt door de maatregel die het gemeentefonds kort met 70% van de extra OZB inkomsten die een gemeente ophaalt." Dus niet alle inkomsten komen in de gemeentekas.

Vraag 15: Aangezien wij ervan uitgaan dat dit voor alle leges geldt, is de vraag wat blijft er dan netto over?

Vraag 16: Aangezien de wethouder sprak over een miljoen aan OZB van de windmolens en de datacenters zouden wij graag inzichtelijk krijgen hoe dat is verdeeld. Is dat bijvoorbeeld 4 ton van de windmolens en 6 ton van de datacenters? Of ligt die verhouding anders? Graag een uitwerking zodat we daar duidelijkheid in krijgen.

Vraag 17: Zijn de OZB heffingen vastgelegd over decennia, of worden deze ook op indexeringsjaarlijks aangepast?

Naam gemeenteraadsfractie **GroenLinks**

Datum : **20 april 2021**

Volgnummer : **PV 2120**

Onderwerp Leges : controlebevoegdheid raad

Aangaande de beantwoording van PV-2021 GL d.d. 16 maart 2021 heeft GroenLinks de volgende vragen.

Het besluit waarop deze vragen betrekking hebben is onderaan toegevoegd.

Raadscontrole op legesbeleid

Het college heeft besloten om over 69 % van de bouwsom van een vergunningsaanvraag geen leges te heffen.

Volgens een berekening van GroenLinks betekent dat een legeskorting van ruim tien miljoen euro. Over dat besluit heeft het college de raad niet geïnformeerd. Ook over de hoogte van de legeskorting informeert het college de raad niet.

Vraag 1: Moet uit uw antwoord op vraag 10 worden afgeleid dat de raad niet beschikt over instrumenten om controle uit te oefenen op de toepassing van het gemeentelijk legesbeleid wanneer initiatiefnemers bezwaar hebben tegen openbaarmaking van de bouwsom?

Toepassing van de hardheidsclausule

Met de toepassing van de hardheidsclausule opereert het college in een grijs gebied.

Men accepteert daarmee precedentwerking. Verder kunnen resulterende gebreken in de transparantie van leges - volgens uw ambtenaren (Re: Vraag college over privacy leges d.d. 4 augustus 2020) - zelfs leiden tot onverbindendverklaring van de legesverordening. Dat betekent dat een besluit tot toepassing van de hardheidsclausule een extra zorgvuldige motivering behoeft. Het besluit is echter niet van een motivering voorzien (1). Ook wordt niet duidelijk waarom niet is gekozen voor aanpassing van de legesverordening (2). Bovenal ontbreekt in het besluit een beoordeling van de gevolgen van het besluit (3).

Daarmee bleef de wettelijke vraag (169 lid 4 Gemeentewet) of het besluit aan de raad moet worden voorgelegd onbeantwoord.

Vraag 2: Is het college bereid de drie bovenstaande gebreken in het collegebesluit te herstellen en het aangepaste besluit vervolgens voor wens en bedenkingen voor te leggen aan de raad?

Afwijking van de Legesverordening De legesverordening relateert leges aan de bouwsom.

Het college relateert leges echter aan de hoeveelheid werk, en let daarbij op gelijksoortige delen en identieke bouwwerken.

Vraag 3a : Accepteert het college de precedentwerking van het besluit om de leges te relateren aan de hoeveelheid werk en repeterende elementen in de bouw aanvraag?

Vraag 3b : Kan het college inschatten bij hoeveel bouw aanvragen binnen onze gemeente deze wijze van berekening een rol kan spelen?

Juridische aspecten

De raadscontrole op het legesbeleid, de toepassing van de hardheidsclausule en afwijking van de legesverordening hebben behalve een beleidsmatig en politiek aspect, ook een juridisch aspect. Zo zijn er juridische grenzen aan de gebruiksmogelijkheden beleidsinstrumenten.

Daarover heeft GroenLinks de volgende vragen:

Vraag 4 : Graag een zorgvuldige reactie van het college op de volgende juridische vragen:

-a) In de beantwoording van onze vragen omtrent de leges van datacenters van 16 maart 2021 (PV-2111) geeft u aan dat u gebruik heeft gemaakt van artikel 63 AWR. U stelt daarbij dat het college daar gebruik van mag maken om daarmee beter recht te doen aan de hoogte van de leges. Is het bepalen van de hoogte van de leges niet een bevoegdheid van de gemeenteraad?

-b) In de beantwoording van onze vragen omtrent de leges van datacenters van 16 maart 2021 (PV-2111) geeft u aan dat u gebruik heeft gemaakt van artikel 63 AWR. U stelt daarbij dat het college daar gebruik van mag maken om daarmee beter recht te doen aan de hoogte van de leges. Artikel 63 AWR stelt echter dat er sprake dient te zijn van onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van de legesverordening voordoen. Op basis waarvan komt u tot de uitleg dat u de hardheidsclausule mag toepassen om daarmee beter recht te doen aan de hoogte van de leges?

-c) U stelt in de beantwoording van vragen van het Noord-Hollands Dagblad van 23 februari 2021 dat u tot toepassing van de hardheidsclausule bent overgegaan omdat "er niet was voorzien in een tarief voor seriële bebouwing en u daarom tot een andere opbouw van leges bent gekomen". Verder stelt u in de beantwoording van onze eerdere vragen dat "er nog geen aanvraag is ingediend voor de resterende drie bouwwerken". Wij concluderen hieruit dat er sprake is van vier verschillende vergunningsaanvragen. Als er sprake is van samenhangende bouwplannen (dat zijn bouwplannen die in functionele en/of bouwkundige zin een samenhang met elkaar vertonen), mag een aanvrager deze bouwplannen in één aanvraag indienen. Echter doordat de aanvrager er voor gekozen heeft het project op te splitsen in meerdere aanvragen, geeft de aanvrager te kennen dat er sprake is van vier verschillende bouwwerken zonder onlosmakelijke samenhang tussen de verschillende aanvragen. Elk bouwwerk kan afzonderlijk worden ontwikkeld, zonder dat de overige bouwwerken worden uitgevoerd. Aangezien er meerdere vergunningen

verleend worden, die elk apart van elkaar kunnen worden uitgevoerd, bestaat er voldoende reden om voor elke aanvraag het maximum tarief conform de legesverordening toe te passen. Wilt u om deze reden alsnog het maximale tarief aan leges conform legesverordening in rekening brengen? Kunt u tevens inhoudelijk reageren op onze argumenten?

-d) De gemeentelijke leges gelden in juridische zin als gemeentelijke belastingen. Het gelijkheidsbeginsel speelt hierbij een belangrijke rol en de hardheidsclausule mag daarom niet lichtvaardig worden toegepast omdat daarmee ongelijke behandeling van belastingplichtigen dreigt. Bij de hardheidsclausule gaat het uitsluitend om onbillijkheden van overwegende aard, die de gemeenteraad van Hollands Kroon niet heeft voorzien toen zij de legesverordening vaststelde. Er moet dan sprake zijn van een onbedoeld gevolg dat niet was voorzien toen de legesverordening tot stand is gekomen. Met andere woorden, een gevolg dat zou zijn voorkomen als de gemeenteraad van Hollands Kroon het had voorzien. Alleen als de legesverordening van de gemeente Hollands Kroon eigenlijk anders had moeten luiden, kan de hardheidsclausule door het college van burgemeester en wethouders toegepast worden. De gemeenteraad van Hollands Kroon heeft blijkens de legesverordening het maximumplafond op bouwaanvragen van toepassing verklaard en niet op projecten, seriële bebouwing en/of een combinatie van aanvragen. Aangezien het niet uitzonderlijk is dat er voor één project meerdere aanvragen worden ingediend, is hier geen sprake van gevolgen die de gemeenteraad bij het vaststellen van de legesverordening niet heeft voorzien. Er is daarom geen juridische grondslag om de hardheidsclausule toe te passen. Kunt u inhoudelijk reageren op onze argumenten? Kunt u tevens aangeven bij welke instanties u advies heeft ingewonnen over uw standpunt?

-e) Indien u in de beantwoording stelt dat er sprake is van onbillijkheden van overwegende aard, die de gemeenteraad van Hollands Kroon niet heeft voorzien toen zij de legesverordening vaststelde, waarom is een nieuwe legesverordening dan nog niet ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad?

-f) Juridisch gezien is bezwaar of beroep tegen een afwijzing van een verzoek om toepassing van de hardheidsclausule niet mogelijk. Wel kan een aanvrager bezwaar maken tegen de opgelegde leges. Een dergelijk bezwaarschrift zal vervolgens conform de gebruikelijke procedures behandeld worden. Was het daarom niet verstandiger geweest om de gebruikelijke procedure te volgen?

-g) Gemeenten in Nederland dienen zich conform art. 107 lid 1 het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) te houden aan het staatsteunverbod. In hoeverre heeft u bij uw afweging om de hardheidsclausule toe te passen rekening gehouden met het algemene Europees staatsteunverbod?

-h) Kunt u per voorwaarde die is opgenomen in het algemene Europees staatsteunverbod reageren waarom u van mening bent dat u wel/niet voldoet aan de gestelde voorwaarde?

-i) Volgens artikel 169 lid 4 van de gemeentewet dienen besluiten die ingrijpende gevolgen kunnen hebben, voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Aangezien de vestiging van de datacenters politiek gevoelig ligt, veel maatschappelijke aandacht krijgen en gevoelig ligt in de media valt het toepassen van de hardheidsclausule voor de komst van een datacenter altijd onder ingrijpende gevolgen.

Los van uw bevoegdheden, waarom heeft u in deze kwestie:

-A) niet vooraf aan de gemeenteraad gevraagd om aanvullende beleidsregels vast te stellen voor de toepassing van de hardheidsclausule en

-B) niet vooraf aan de gemeenteraad gevraagd om eventuele wensen en bedenkingen in te dienen?

Het legesbesluit van 7 maart 2019 :

Besluitvorming

Richting Pascal : We hebben geconstateerd dat onze legesverordening niet voorziet in een tarief voor seriele bebouwing en zijn om die reden bereid om het bedrag te herzien waarbij met toepassing van art. 63 AWR voor 1 gebouw het reguliere legestartief wordt geheven en voor de 3 andere identieke gebouwen 2% per gebouw in rekening wordt gebracht. (dus: 25% + 2% + 2% + 2%) Totdat de nieuwe legesverordening is ingevoerd bekijken we de aanvragen per geval om te beoordelen in hoeverre we art. 63 AWR kunnen toepassen. Deze aanvragen worden door het college beoordeeld.

Richting Microsoft : gaan we actief communiceren dat we de verordening gaan aanpassen per 2020 en wat we tot die tijd doen. Expliciet aangeven dat wanneer daar behoefte aan is de portefeuillehouder graag bereid is om een verdere toelichting te geven. Bij de vaststelling van het Gebiedsplan aangeven dat de legesverordening gaat aanpassen, gelet op de ontwikkelingen en de instelling van een Gebiedsfonds.

De fractie van **GroenLinks**

Verzenddatum : **13 april 2021**

Volgnummer : **PV-2111**

Uw brief van 16 maart 2021

onderwerp Contact Datacenters tariefberekening en korting leges

Op 16 maart 2021 heeft u politieke vragen (nummer PV-2111) gesteld over Datacenters tariefberekening en korting leges.

In deze brief beantwoorden wij de door u gestelde vragen. U vindt de antwoorden direct onder de vragen.

Voordat we op de beantwoording van de door u gestelde vragen ingaan geven we ter inleiding cursief de door u gegeven inleiding weer: Het legestartief wordt jaarlijks vastgelegd in de Belastingverordening en Nota tarieven.

Uit een besluit van 7 maart 2019 blijkt dat intern is besloten leges te heffen over een uit vier (gelijksortige) delen bestaand bouwproject van Microsoft – bekend als datacenter Pascal – volgens de verdeling 25%, 2%, 2% en 2% van het totale bouwproject. Zo wordt 69% van het bouwproject Pascal buiten de legesberekening gehouden, wat een miljoenenkorting oplevert.

De Nota tarieven staat vermindering van leges echter niet toe. Hoewel dit in het besluit over de legesvermindering vermeld staat, besluit het college de korting toch te geven. Dit besluit tot een onreglementaire vermindering van leges roept bij GroenLinks de volgende vragen op : Reactie

Vraag 1 : Heeft de initiatiefnemer bezwaar gemaakt tegen het reglementaire legesbedrag?

Antwoord : Tijdens het ambtelijk vooroverleg is een calculatie gemaakt van de mogelijke leges aanslag op basis van de geschatte bouwsommen. In het geval van dit project zou een 1-op-1 toepassing van het reguliere percentage uit de legesverordening tot een buitenproportioneel hoge aanslag leidende niet in verhouding staan tot de hoeveelheid werk die ervoor moet worden verricht door de gemeente. De initiatiefnemer (het gaat hier niet om Microsoft, maar om de mogelijke toekomstige uitbreiding van Nimble/Google) heeft inderdaad ambtelijk verkend of daar een redelijke oplossing voor is, mede gegeven het feit dat er sprake is van vier gelijksoortige delen. Er is geen formeel bezwaar aangetekend tegen een leges aanslag. Het zou in dit geval gaan om vier identieke bouwwerken, waarbij de hoogte van de leges redelijkerwijs in verhouding moet zijn tot het werk dat hiervoor moet worden gedaan. Het eerste bouwwerk vraagt om een volledige beoordeling. De overige gebouwen kunnen marginaal getoetst worden. De legesverordening staat vermindering van leges niet toe maar op grond van de Algemene Wet Rijksbelastingen, artikel 63 is toepassing van een hardheidsclausule mogelijk. Van deze mogelijkheid mag het college gebruik maken om daarmee beter recht te doen aan de hoogte van de leges. Daarmee is vermindering van de leges toegestaan. Er is nog geen aanvraag ingediend voor de resterende drie bouwwerken.

Vraag 2 : Heeft de initiatiefnemer gevraagd om vermindering van de leges?

Antwoord : De vraag is ambtelijk gesteld, zie ook het antwoord bij vraag 1.

Vraag 3 : Kan het college het antwoord op bovenstaande vragen staven met bewijzen / correspondentie? (Graag bijvoegen)

Antwoord : Het verzoek is mondeling gedaan en dit heeft geresulteerd in de memo waar u aan refereert.

Vraag 4 : Waarom heeft het college besloten tot vermindering van de leges?

Antwoord : Omdat toepassing van het reguliere percentage tot een buitenproportioneel hoge aanslag zou leiden die niet in verhouding staat tot de hoeveelheid werk die ervoor moet worden verricht door de gemeente. Zie ook het antwoord bij vraag 1.

In het besluit staat ook dat de initiatiefnemer kan worden medegedeeld dat hij, indien gewenst, een persoonlijk gesprek met de wethouder over de leges kan hebben.

Vraag 5 : Wat waren de beweegredenen voor dit aanbod?

Antwoord : Een gesprek aanbieden past in goed relatiebeheer. Om de juridische en financiële aspecten goed uit te kunnen leggen is het logisch om daarvoor een gesprek aan te bieden. Er zijn veel initiatiefnemers op allerlei vlakken die gesprekken hebben met ambtenaren en soms is daar een wethouder bij. Tijdens een gesprek kan niks worden besloten, dat doet het college.

Vraag 6 : Heeft de initiatiefnemer van dit aanbod gebruik gemaakt?

Antwoord : Nee.

Vraag 7 : Zo ja, is er van dit gesprek een verslag beschikbaar? (Graag bijvoegen)

Antwoord : Niet van toepassing.

Vraag 9 : Zo nee, wat was dan volgens u de inhoud en conclusie van het gesprek?

Antwoord : Niet van toepassing.

Toelichting: GroenLinks heeft op 23 juni 2020 vragen over de leges gesteld, betreffende: i) de tariefberekening; ii) de door de initiatiefnemer ingediende stukken met de bouwsom; iii) de opgaaf van leges per datacenter.

Uit interne stukken blijkt dat ambtenaren een staatje met leges voor elk datacenter hadden gemaakt en dat er was vastgesteld dat de raad hier wettelijk recht op heeft. Het college heeft dit echter terzijde geschoven en alleen een totaalbedrag genoemd.

Voor de tarieven werd verwezen naar de belastingverordening en nota tarieven. Uit interne stukken blijkt nu dat van de vastgestelde tarieven is afgeweken. Ook stelt het college dat de afzonderlijke bedragen niet in jaarstukken worden vermeld.

Zo blijven onreglementaire kortingen echter onzichtbaar en kan de raad zijn controlerende taak niet naar behoren uitvoeren.

Vraag 10 : Kan het college alsnog antwoord geven op de vragen over de tariefberekening, bouwsom en leges per datacenter?

Antwoord : We herhalen hier het antwoord bij vraag 1 dat er geen sprake is van onreglementaire kortingen.

De interne stukken waar u aan refereert zijn gemaakt om het opbrengstpotentieel in kaart te brengen en om een goede afweging te maken voor het eventueel toepassen van de hardheidsclausule door het college. Of de realisatie plaats vindt en in welk jaar de aanslag volgt is echter onzeker dus daar kan ook op voorhand geen bedrag voor worden begroot. Het klopt dat afzonderlijke legesbedragen van projecten niet individueel in de jaarrekening worden vermeld. De bouwsommen en opgelegde leges per bouwproject zijn niet openbaar. Bedrijven kunnen bij hun aanvraag aangeven of ze bezwaar hebben tegen de openbaarmaking van de bouwsom. Dat is het geval en dat moeten wij dus ook respecteren. In juni 2020 hebben wij u geantwoord dat het totale bedrag aan leges op dat moment ca. 5,2 miljoen euro was en dat was ook de stand van zaken per 31-12-2020.

Wij verantwoordende baten en lasten van de omgevingsvergunningen conform de regels van de BBV. Bij de jaarrekening controleert de accountant of de aanslagen van de leges overeenkomen met de administratie.

Met vriendelijke groet, T.J.M. Groot wethouder Ruimtelijke ontwikkeling en financiën.